KVINNORNAS TIDNING

N:o 4. 2:dra årg. 23 Januari 1922.

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm.
sista sidan 20 öre pr mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje Måndag.
Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLLÖF. För annons- och ekonomiavdelningen: EDITH RICKBERG
Redaktion och expedition: *Vallgatan 27, Göteborg.* Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6: — ½ år Kr. 3:75.
Lösnummer 20 öre.
F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG, 1922

Under nya former.

Någon sade:

"Kvinnorörelsen har fyllt sin mission, har nått sitt slutmål — kvinnans likställdhet med mannen är genomförd i hemmet, ute i samhället och står inför sitt genomförande även i arbetslivet. Kvinnorörelsen har gjort sin tjänst och kommer, i saknad av nya uppgifter, att försvinna, vilket är att beklaga — den inneslöt så mycket vackert."

— — —

Kvinnorörelsen skall under detta sitt namn icke längre finnas till, men de krafter den utlöst inom kvinnovärlden och som fört den till seger, skola icke upphöra att vara verksamma utan skola från de speciella kvinnointressena söka sig hän till och omfatta samhällsintressena.

De hysta farhågorna eller förhoppningarne, hur man vill se saken, att det kvinnliga inslaget i samhällsarbetet icke skall tillföra detta arbete något nytt, hava icke fog för sig. Det finns ingen anledning tro att kvinnorna skola bliva endast eftersägare och efterlöpare i de manliga klass- och partisammanslutningarne. Den osjälvständighet man fruktar eller hoppas att finna hos kvinnorna som medborgare — var har man tidigare sett den manifesterad? I kvinnorörelsen, vars krafter nu som en flod skola välla ut i samhällsarbetet och sätta sin prägel därpå? Har kvinnorörelsen kännetecknats av osjälvständighet? En rörelse rest mot en enhällig folkmening, förd vidare framåt mot en endast steg för steg vikande mäktig och ovillig opinion, en rörelse som i en tid av allmän splittring till lösenord hade solidaritet, enighet, samförstånd?

Nej, osjälvständighet, svaghet, dagtingan med egen övertygelse hava icke haft något rum inom kvinnorörelsen. Den har förts till seger av andra krafter: mod, entusiasm, offervilja, uthållighet, rättfärdighetskänsla.

Det skall antagligen erfordras någon tid för de från kvinnorörelsen lösta krafterna att finna nya enande samhällsmål att samlas om, att finna formen för det samarbete de nya uppgifterna påkalla. När så skett, skall det bliva uppenbart att det kvinnliga inslaget i samhällsarbetet betyder icke blott något nytt utan också något av värde.

Slöseri med mänskliga värden.

För Kvinnornas Tidning av *Frigga Carlberg.*

I.

Social utveckling med dess tillhörande dygder är lika naturlig som fysisk utveckling till normal hälsa och livskraft. Det gäller att göra klart för sig orsakerna till sjukdom, undvika dessa och naturen gör resten.

Vi behöva ej längre driva ett motsträvigt människosläkte uppför branta, obanade stigar, tvärtemot varje naturlig instinkt. Social utveckling med dess tillhörande dygder är lika naturlig som fysisk utveckling till normal hälsa och livskraft. Det gäller att göra klart för sig orsakerna till sjukdom, undvika dessa och naturen gör resten.

Social hälsa är synonym med medborgardygd. För att leva ett harmoniskt samliv med våra medmänniskor och uppfylla våra samhällsplikter, måste vi utveckla de egenskaper vi kalla goda men haft så svårt för att kalla "naturliga". Vi ha nu lärt oss erkänna sambandet mellan den miljö vi lever i och vårt handlingssätt inom densamma. Vi ha upptäckt att barn som födas och växa upp i ohälsosamma och demoraliserande förhållanden icke kunna vara friska till kropp och själ, att liksom samhället självt skapar sina brottslingar, kan det även skapa sina idealiske medborgare.

Om en stad — låt oss antaga Stockholm eller Göteborg — plötsligt förlorade alla sina invånare och dessa ersattes av splitter nya, sunda och väluppfostrade personer, så skulle det ej dröja mer än en eller två generationer, förrän de som packats ihop i fattigkvarteren urartat till en samhällsfara.

Vem som helst inser lätt orättvisan i en sådan fördelning och lika lätt den oundvikliga konsekvensen av skadebringande inflytelser på en skara hyggliga och ordentliga människor. Men varför icke lika lätt inse den stora orättvisan och oklokheten, när de unga varelserna komma till oss en och en som skuldfria spädbarn? Vi stå likgiltiga inför denna samhällets grymhet, därför att vi betrakta barnet som föräldrarnas privategendom. Kunna dessa ej ägna det lämplig vård, så mycket värre för dem — och det. Vi börja dock äntligen komma till insikt om att barn äro levande varelser — icke egendom. Barnet är medborgaren, på vars hälsa, intelligens och allmänna duglighet samhällets välfärd och lycka beror.

Hur lång tid har det ej tagit innan vi kommit därhän, hur många tårar har det ej kostat — "Rakel gråter över sina barn och vill ej låta sig hugsvalas". I mångtusende år har denna klagan hörts, innan den nådde statens öra. Det är endast i privatlivet kvinnotårar äro effektiva, i mänsklighetens tjänst räcka de inte långt. Fyrahundra (!) år efter kristendomens införande i vårt land förbjöds fadern att "utsätta" det som "obekvämt" ansedda barnet — oftast flickebarn, av tio utsatta barn voro sju flickor. Modern hade ingen medbestämmanderätt över det legitima barnet.

Småningom tillerkändes alla barn rätt till undervisning, men rätten till sunda bostäder, till mat och kläder, till hälsa och lek har först nu gått upp för oss som en samhällsplikt — Att försumma denna är att syndigt förslösa mänskliga värden.

Vad världen behöver är en högre mänsklig standard — bättre folkstock. Far ut på landsbygden och betrakta de ståtliga ladugårdar våra bönder uppfört dessa senaste år för att få en bättre kreatursstock, studera sedan barnens bostadsförhållanden i våra storstäder och gör en jämförelse.

Med tillämpning av socialhygienens enklaste lagar skulle stora kostnader för sjukhus och asyler kunna inbesparas, för att ej nämna fängelser och förbättringsanstalter. De som befolka dessa äro oftast en produkt av missförhållanden som *kunnat* undvikas. Och de komma att undvikas, när vi lärt oss inse att vårt första och närmast liggande uppgift är att skapa större möjligheter för ett bättre människomaterial, sundare och lyckligare män och kvinnor. Om vi icke äro på det klara med *alla* de åtgärder som leda därhän, så veta vi dock *ett* med säkerhet, att alla barn ha rätt till de förhållanden som skapa den samhällsnyttige medborgaren.

Med redaktionens tillåtelse skall jag be att framdeles få lämna några konkreta fall av det slags slöseri som ödelägger stora mänskliga värden ibland oss — och som borde kunna förekommas.

Konsten att vara lycklig

En berömd läkares råd.

"Visserligen kan inte var och en vara försäkrad om framgång, ej heller kan var och en få behålla sin hälsa; men lycka är något, som var och en kan komma i åtnjutande av, vare sig han har framgång eller ej, är frisk eller sjuk", skriver i The Sunday Express" den ryktbare engelske läkaren Sir Alfred Fripp, livmedikus hos konungen av England. — Många av de svårast lidande ha varit lyckliga och ha utstrålat lycka till andra.

Lyckan är en konst. Liksom alla konster fordrar den, att man fostras därtill genom övning, tills den blir en vana, och vilken man eller kvinna som helst kan förskaffa sig den.

Några få regler.

Låt mig försöka att sätta upp några få enkla regler härvidlag.

"1. Först av allt: var dig själv glatt och osökt. Var och en av oss har en personlighet, en aura (andlig luft som omger en människa), ett temperament. Försök inte att kopiera andra.

2. Studera konsten att vara vänlig, hänsynsfull och hjälpsam. "Glöm aldrig din nästa, som kommer efter", den regel, som kaptenen på ett slagskepp hade satt upp för mannen vid rodret att ständigt ha för ögonen och därigenom påminnas om att de efterföljandes säkerhet berodde på den kurs han styrde.

Det är sannt, det som skalden säger: "Det finns många gudar och många trosläror och många villsamma vägar fram mot målet, men allt vad denna gamla värld verkligen behöver det är — godhet".

3. Bevara dig själv okonstlad och ung. Försök att ej förlora dina ideal, din tro, din romantik, ditt friska mod.

Det är syndigt att förtvivla.

Anse dig inte 20, 30 eller 40 år *gammal* utan 20, 30 eller 40 vårar *ung.* Låt inte din sympati dö ut, hur hårt den än må anlitas, och ej heller din entusiasm eller din optimism. Bakom den oro och självviskhet, som nu äro så starkt framträdande i världen, och som ha så förlamande verkningar, lurar en av de svåraste synderna — förtvivlan. Som det japanska ordspråket säger: Det är det melankoliska ansiktet, som blir bistunget". Le, och världen skall le med dig — ty glädje smittar.

4. Bry dig inte om att gå över bron förrän du kommit fram till den — lita på att den gamla kvinnans naiva bekännelse också har sin motsvarighet rörande ditt eget öde: "Av alla olyckorna i mitt liv så har tre fjärdedelar aldrig hänt".

Man bör vänja sig vid att ta oviktiga saker lätt; det är just ej ofta att befara, att man går till överdrift i det hänseendet. Se rakt mot ljuset, när verkliga motgångar komma, så skola alla skuggorna ligga bakom dig.

5. Odla konsten att med glatt mod tolerera narraktiga människor och att "svara dåren efter hans dårskap". Det är underbart hur mycket krass okunnighet där finns hos alla samhällsklasser — och t. o. m. hos människor, som äro ofantligt sympatiska.

Välj dina vänner.

6. Välj dina vänner med urskiljning och behåll dem sen. Du kommer att bedömas efter ditt val av vänner. Och kom ihåg, att livet är kort. Alltifrån din späda barndom i ett kanske litet och ringa hem fram mot det okända målet i oändligheten finns det föga, som är mera eftersträvansvärt än vänners kärlek och sann glädje. Just de gamla vänskapsförbindelserna från våra tidigaste år äro så värdefulla. Till dem knyta sig minnen, som göra dem heliga för oss. Ju äldre man blir, ju svårare blir det att få nya vänner, som verkligen vinner ens hjärta.

7. Gräla inte med människor. Vreden har med rätta kallats för "akut galenskap", och svartsjukan är av samma slag. Båda delarna äro dåraktiga, och hur vanliga de än äro, så kunna de räknas som tämligen dyrbara lyxartiklar, som till på köpet skada en själv. En fiende gör en mera skada än tio vänner kunna gottgöra. Jag hörde en gång en man erkänna, att hans grälsjuka kostade honom 5,000 pund om året.

Försök hellre att betrakta trätofröet från motståndarens synvinkel. I hans uppfostran, hans erfarenhet, hans smak kunna vara alldeles olika mot dina — ja, den stackars karlen kan t. o. m. vara illamående eller ha en gnatig hustru eller en baby, som håller honom vaken om nätterna! Hans ideal kunna vara alldeles skilda från dina. Och när allt kommer omkring, så kan hans sätt att ta världen vara lika bra som ditt, fast det är olika. Alla se vi livet från vår egen ståndpunkt.

(Forts. i nästa n:r.)

En god start.

Min son uppvaktar en ung dam, skriver en mor till oss. Nå det ger sig väl alltid till känna litet jalousie hos en moder mot den främmande kvinna, som skall taga hennes son ifrån henne, men det är dock inte *den* känslan, som nu flyter ur min penna. Att jag ej vänder mig direkt till vederbörande, utan låter mina ord gå genom en tidning, beror på, att vad jag har att säga henne, också har adress till andra unga flickor, som uppvaktas av en ung man eller kanske redan bära förlovningsringen.

Min son är ännu i den ålder, då en man fortfarande arbetar på sin yrkesutbildning. Han är redan inne i affärslivet, men han har ständigt upprepat, att han för sin karriär måste skaffa sig ytterligare kunskaper. Han har använt sin lediga tid till språkstudier, han har varit mycket flitig, har gjort goda framsteg, och hans chef har berömt honom.

Men nu äro böckerna lagda på hyllan och röras aldrig. All sin lediga tid tillbringar min son tillsammans med den unga dam, som skall bli hans hustru. Han är i hennes hem, han tar henne med på konserter, på teatern. Jag har reda på, att den bankbok, i vilken han förr gjorde insättningar för en utländsk studieresa, av vilken han väntade sig stort gagn, nu är nästan tömd — det är dyrt för en ung man att vara förlovad!

Jag vet, att man skall svara mig: Det finns ingen tid som förlovningstiden. Det *skall* vara fäst och glans över den, och man *kan* helt enkelt icke vara skilda åt!

Det är hjärtat, som talar, men bör inte också förståndet ha ett ord med? Står inte den unga flicka, som låter sin fästman ödsla bort den tid, han skulle använda till sin yrkesutbildning, i vägen för sig själv? Är det icke på denna yrkesutbildning det blivande hemmets ekonomi skall vila?

Vad en man behöver för att komma fram i livet är att gå väl rustad till arbetet. Den bästa tjänst en kvinna kan göra den man hon älskar, är att stödja honom på denna punkt, att väcka hans ambition, om den *icke* finns, att vidmakthålla den, *om* den finns. För en man är framgången i arbetet en väsentlig del av livets lycka.

Giv den man ni älskar *en god start!*

BLANDAT.

Om man i en hyreskasärn skall kunna leva i fred med sina grannar får man icke ha hund, katt, piano, grammofon eller småbarn.

*

Den som icke vågar visa sig sådan han är, kan aldrig finna verkligt nöje i sällskap med andra.

*

Våra starkaste behov äro våra — svagheter.

*

En man talar om s i n hemlighet, men icke om andras. En kvinna talar sällan om s i n hemlighet, men ofta om andras.

*

Sår tillfogade genom slag glömmas, sår som tungan givit förbliva.

*

När ni käner er frestad att omtala en hemlighet, så kom ihåg att en annans mun icke är en påse, som ni efter behag kan tillknyta.

*

Vi använda ofta vår kännedom om varandra för att omsorgsfullt utvälja de ömtåligaste ställena, där de onda orden kunna träffa smärtsammast.

*

En människa skall vara som en hattnål. Huvudet skall hindra henne att gå för långt.

En kvinnlig turist i Schweiz anträdde en bergsbestigning i sällskap med en gammal förare, vilken hon överhopade med sina vetgiriga frågor. Hon hade sin annotationsbok full med namn på otaliga bergstoppar, glaciärer m. m. vilka hon ville att föraren skulle utpeka för henne.

Plötsligt gjorde hon ett uppehåll — hon hade upptäckt att mannen saknade pekfingret på högra handen.

— Oh, sade hon, ni har varit ute för en olyckshändelse i ert liv. Har ni fallit ner i någon avgrund eller hur har det gått till? Ni har inget pekfinger.

— Det har jag slitit ut, svarade föraren med ett resignerat leende.

— Slitit ut?? *Slitit* — — ? ? ?..

— Ja, med att peka ut alla bergstoppar åt turisterna.

FRISKT MOD!

Den ekonomiska världssituationen ljusnar!

I förra numret påpekade vi den förtröstan, med vilken man i Norge ser det nya året till mötes. Även i den engelska pressen gör sig en ljusnande stämning till känna. Här ett uttalande av "The Observer"!

"Vid den betydelsefulla ingången av detta nya år rikta vi en inträngande uppmaning till hela nationen att en gång för alla slunga pessimismen ifrån sig. Vi hava passerat vändpunkten. Horisonten vidgas och ljusnar. Målet för vår strävan är ännu icke hunnet, men det skönjes. Vi hava ännu ett stycke väg framför oss, men vi äro på den r ä t t a vägen. Om vi endast hava klart för oss, att den dag äntligen randats, då vi åter hava anledning att känna modet och energien växa, och då vi förtröstansfullt kunna se framtiden i möte, skall varje ansträngning föra oss närmare det, som icke blott skall befria oss från ångesten utan även giva oss riklig ersättning för de svårigheter vi utstått. *Det är nytt hopp för det nya året. Det är ett större och ljusare hopp än vad de flesta ana!*

SÄMJA!

Tänkande män och kvinnor i alla länder inse, att världen icke kan leva i hat. Att hålla fred är icke blott att uppfylla moralens fordringar, det är också en klok ekonomisk politik. Varje steg i riktning mot fred och god sämja mellan nationer och klasser påskyndar välståndets återinträdande; det är det ömsesidiga förtroendet som åter skall ingjuta liv i industri och näringar.

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET
GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor över hela landet

EGNA FONDER KR. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel högsta gällande ränta

Telegramadress "Kreditbolaget"

BRAND-OCH LIF-FÖRSÄKRINGS-AKTIE-BOLAGET SVEA

Göteborg
meddelar
Brand- o. Avbrottsförsäkring
samt
Liv-, Livränte- och Kapitalförsäkring.
OBS.! Sveas förmånliga BARNFÖRSÄKRINGAR!
INBROTTSFÖRSÄKRA i Sveas dotterbolag ASTREA.

Aktiebolaget
Nordiska Handelsbanken
Stockholm. GÖTEBORG. Malmö.
Egna fonder: Kr. 72,300,000:—
Fullständig bankrörelse.

KVINNORNAS TIDNING
vill vara
Kvinnornas egen tidning
icke blott till *namnet* utan även till *gagnet.*

Om ni anser att kvinnorna behöva *en egen röst i prässen,* så giv *ert stöd* i form av prenumeration.
Tidningen kostar *6 kr. pr år.* Alla nummer kunna ännu erhållas! Prenumerera å närmaste postkontor! Lösnummer à 20 öre hos alla tidningsförsäljare över hela landet.

Den starkaste makten.

För Kvinnornas Tidning av komminister ISAAC BÉEN.

"Såsom du tror, så må det ske dig."
(Ur söndagens evangelium.)

Det har under dessa sista år många gånger frågats: vilken är den starkaste makt i världen? Svaret har kommit på sitt sätt. Ej som människor tänkt sig det. Vi räknade ut det så här: någon av de väldiga nationer, som i världskriget ställt upp sina miljonhärar, måste vara den starkaste makten. Men ingen utav dem. Vi ha fått lära oss räkna med andra värden. Vi ha fått se, att vi ej bland jordens väldige skola söka efter den starkaste. Ty deras makt var idel vanmakt. De ligga där allesammans slagna. Inte företer någon bilden av styrka. Sargade, uttröttade, blödande gå folken sin väg fram. Fordom stolta och mäktiga — nu vanmäktiga. Ingen förmår något. Förmå människor något, så tycks det blott vara att göra det värre för sig själv och andra.

Den starkaste makten! — — — — vilken revolution i mänsklighetens tankevärld! Den starkaste har ej vapen och härar — hur tänkte vi? Den starkaste är ej den, som har de flesta på sin sida, som kan stampa fram ur marken legioner, väpnade till tänderna. Vi ha ofta kallat den starke svag och den svage starkast. Men nu har det starka fått visa sin svaghet för att det svaga skulle få betyga sin starkhet. Människomakt är ej makt.

Var finns den starkaste makten? Hos Gud. Endast den, som lever i Gud, är stark. Ja, han är obetvinglig. En människa med Gud är majoritet. Tron på Gud ger mitt liv en oanad styrka.

Tron — inget ord är så ringaktat som detta. Hur hånas ej de kristnas tro. Men den är väldigare än någon makt på jorden. Ty tron på Gud förlänar mig Guds makt i mitt svaga liv. Tron förflyttar berg. Den gör det omöjliga möjligt.

Att tro är att förtrösta. Helt och hållet lita på Gud. Låta honom styra och regera. Lämna sin egen svaghet, som ibland kan synas som starkhet — lämna den och låta Gud ensam råda. Så mycket jag tror, så sker det. Allt stort, som skett i världen, är en följd av tro. Alla verkligt stora kvinnor och män, vars liv satt förblivande frukter, ha varit trons människor.

Du borde bedja Gud om tro, och låta bli att tänka och tala illa om tron. Du ser ju, att du inte kan reda dig ett dugg utan tro. Du måste ju tro på människor. Du tror t. ex. på den som lagar din mat. Seglaren tror på sjökortet, främlingen på vägvisaren. Varje steg är ett steg i tro. Har du sett en människa lyckas, som ej tror på sin sak. Att icke tro är att misslyckas. Hur är det möjligt, att människor kunna anse som dårskap, att jag behöver tro för att kunna vandra genom denna värld och taga steget in i det okända — dödsskuggans dal. Till allt annat behöves tro. Men inför livets och dödens stora allvar skulle jag kunna leda mig utan. Vilken dårskap! Ger det mig styrka att få tro på en människa, hur stark blir jag ej, om jag kan förtrösta på Gud. "Är Gud med oss, vem kan då vara emot oss", så sjunger segervisst en trons människa.

Ett är säkert: var och en som verkligen tror har fått erfara, vilken makt tron är. Hur den bär genom svårigheter, lyfter upp över omöjligheter. Ju mer tro desto mer seger både inåt i mitt eget hjärtas värld och utåt. Det kände de gamle. Därför sjöngo de:

"I tro låt Herren råda,
om väl för dig skall gå."

Det ser ej alltid ut, som om trons väg vore den bästa, men den för alltid till seger. Inget kan slå ner en trons människa. Hon segrar i livet, hon vinner seger i döden. Ty Guds makt är starkare än allt och alla. Den makten är hennes.

Jag skulle innerligt önska, att du lärde känna den makt, som är den starkaste. Då blir du lycklig. Sök att tro på Gud. Allt kan ske, för den som tror. "Såsom du tror, så må det ske dig", det löftet från Kristus gäller också dig.

Den, som inför alla livets skiften, i lyckan och sorgen, kan lyfta sina ögon upp emot höjden och säga med barnets tillit till fadren: "jag vet, på vem jag tror", han har funnit — den starkaste makten.

Verkligheten vederlägger farhågorna.

Äktenskapsfrekvensen kommer att sjunka!

Hur flitigt har icke detta slagord använts för att söka hindra genomförandet av reformer till kvinnornas bästa!

När de unga kvinnorna för ett 50-tal år sedan började söka sin utkomst genom arbete utanför hemmet höjdes häftiga protester: "Det går ej an — äktenskapsfrekvensen kommer att sjunka!"

När kvinnorna, sedan de kommit in på olika verksamhetsområden, framställde krav på förbättrade lönevillkor, höjdes samma halvt ängsliga, halvt förbittrade protester: "Det går ej an, att de självförsörjande kvinnorna få det så bra — äktenskapsfrekvensen kommer att sjunka!

När för några år sedan frågan om en ny giftermålsbalk, som skulle göra hustrun i rättsligt hänseende jämställd med mannen, blev aktuell, höjdes de varnande ropen med en styrka som aldrig tillförne: "Mister mannen sin gynnade ställning inom äktenskapet, så gifter han sig inte — äktenskapsfrekvensen kommer att sjunka!"

Hur har det gått?

Kvinnorna hava i ständigt ökad utsträckning upptagit självförsörjningsarbetet utanför hemmet —

De självförsörjande kvinnorna hava undan för undan fått sina lönevillkor förbättrade —

Hustrurna hava genom den nya giftermålsbalken blivit till alla delar jämställda med sina män.

— Nå, frågar ni, hur har det gått med äktenskapsfrekvensen?

Statistiken visar verkligen en viss nedgång i giftermålens antal, men, märk väl, denna minskning daterar sig *icke* från tiden för kvinnornas inträde på arbetsmarknaden utan tar sin början redan så tidigt som 1800-talets förra hälvt.

Tioårsperioden 1811—20 var giftermålsprocenten 8,73 på 1,000 av medelfolkmängden, men sjunker därefter de närmaste årtiondena, under vilka man absolut icke har att räkna med någon kvinnorörelse, så att man 1861—70 har en giftermålsprocent av 6,54. Närmaste tioårsperiod, då en spirande kvinnorörelse börjar ge sig tillkänna, visar någon stegring, men därefter håller sig giftermålsprocenten på omkr. 5,88—6,00. — Det finns faktiskt intet som hälst underlag för påståendet, att kvinnornas ökade arbete utanför hemmet eller deras förbättrade lönevillkor sänkt giftermålsprocenten.

Men den fruktade giftermålslagen, som berövat mannen hans förmånsrätt inom äktenskapet och skiftat rättigheter och skyldigheter lika mellan honom och kvinnan, denna lag har säkert haft en skrämmande inverkan på de manliga giftermålskandidaterna och medfört en kolossal nedgång i äktenskapsfrekvensen?

Hur mycket har den sjunkit?

Den har icke sjunkit, den har i stället *ökats!*

Enligt statistiska centralbyråns senaste uppgifter eller för 1920, det år då riksdagen antog den nya giftermålsbalken, uppgingo äktenskapens antal till 42,829! För att få en motsvarande procentsiffra, 7,29 på 1,000 av medelfolkmängden måste man gå ett halvt århundrade tillbaka i tiden eller till 1873!

Allt detta är siffror man bör ha i minne och till hands för att bemöta den gamla olycksprofetian om den sjunkande äktenskapsfrekvensen, vilken, trots statistikens vederläggande, visst icke förstummats, utan nu senast ljudligt höjts i samband med frågan om kvinnornas tillträde till statens ämbeten och deras avlönande enligt principen lika lön för lika arbete.

Låt oss tänka på dem!

Söndagsmiddagen är av ålder veckans förnämsta måltid. De bästa ingredienserna, den vidlyftigaste tillagningen och gärna en extra rätt!

Det är nedärvd sed från den tid, då det fanns gott om tjänarinnor, som kostade knappast mer än den billiga maten, och då nästan varje hem, även de långt ifrån förmögna, kunde bestå sig med lyxen av dem.

På den tiden föll det sig rätt naturligt, att mycket arbete lades ned just på söndagsmiddagen.

Men nu? Är det icke egendomligt, att vi hålla fast vid detta gamla bruk, när arbetet icke längre utföres av den rikliga legda arbetskraften utan — i så stor utsträckning som sker — av husmodern själv.

Söndagen, denna enda dag i veckan, då familjens medlemmar äro fria från affärer, kontor, ämbetsverk och skolor, och som därför borde ägnas åt familjelivet, står husmodern i timmar vid spisen och framför sig ser hon eftermiddagens trista arbete — den stora disken!

Vi ha ett underligt sätt att envist hänga fast vid gamla vanor, även sedan de blivit helt obekväma för en ny tids ändrade förhållanden.

Den omständligt tillagade söndagsmiddagen är en sådan gammal tradition. Låt oss bryta med den! Låt oss genom en vänlig överenskommelse familjemedlemmarna emellan göra just *denna* middag till veckans enklaste och lättvindigaste måltid. Låt oss lätta husmoderns arbete på denna punkt, låt oss ge henne andel i den söndagsvila, den rekreation, som vi arbetsmänniskor skatta så utomordentligt högt, och som på ett så underbart sätt återställer våra under veckan förbrukade krafter och ger vårt sinne ny spänstighet!

Vi vilja? Ja!

Utrikespolitisk överblick.

Före kriget upptogo de utländska politiska nyheterna ett mycket litet rum i de svenska tidningarnes spalter— inga långa utläggningar, endast fakta. Man *visste* vad som hänt.

Men nu! Telegram i metervis med överrubriker och tre, fyra, fem underrubriker med stilar, lånade från braskande realisationsannonser. Rykten, antaganden, påståenden, dementier, vad den har sagt, den har tänkt och den håller för troligt. Så och så är det! — *Kanske* det är så. — Nej, det är inte alls så! O. s. v.

Även den tränade läsaren sitter där utmattad och frågande. *Vad* i all världen är det egentligen som hänt?

Ja, vad har hänt den senaste veckan?

Det har besannats att Canneskonferensen verkligen fattat beslut om mildring ifråga om de tyska skadeståndsbetalningarne för i år och utlysande av en konferens i Genua, till vilken regeringscheferna i alla europeiska riken äro inbjudna. Den militärpakt Frankrike begärt av England, innehållande en förpliktelse för det sistnämnda landet att skydda Frankrike i händelse av ett tyskt överfall, är däremot ännu icke underskriven.

Den franske ministerpresidenten Briand, som störtats för sina eftergifter vid Cannes-konferensen, har efterträtts av M. Poincaré, tidigare president och en Tysklands svurne fiende. Den franska pressen, som med sympati hälsar det nya kraft-kabinettet, försäkrar att trots regeringsskiftet harmonien med England är fullständig.

Häremot talar ett telegram (*om* det är sant!) vilket mäler att M. Poincaré *icke* ämnar deltaga i Genuakonferensen.

Alla övriga europeiska regeringschefer komma däremot. Tyskland får vara med. Den tyska marken, värd två öre eller lika mycket som ett skrivpappersark, måste tvingas ett stycke upp, om den övriga världen skall kunna upptaga konkurrensen med tyska industrien. Ryssland är också inbjudet. Ryssland är det Klondyke, där de andra europeiska makterna skola söka efter det guld, som skall rädda dem ur den iråkade fruktansvärda misären.

I Spanien har en ministerkris hotat men icke blivit verklighet.

Riksdagsbrev.

Stockholm d. 19 jan.

Årets riksdag har under hävdvunna högtidliga former öppnats.

I trontalet ljuder, i ett land med vår statsförfattning, icke landsfaderns stämma trots den använda "jag"-formen, man hör i stället regeringskören och där bakom sorlet från det för ögonblicket härskande politiska partiet.

Årets trontal var lågmält i tonen och fick kraft först i det avsnitt, som handlade om *depressionen, arbetslösheten.* Uttalandet gav icke vad man önskat: ett utkast till positiva, läkande åtgärder mot det onda, utan innehöll endast en vädjan om offervilligheet. För övrigt ett vidlyftigt, välvilligt, till innehållet något svävande uttalande om Nationernas förbund och vad det bör betyda för mellanfolkliga tvisters och problems lyckliga lösning. Som en icke avsedd, men nedstämmande illustration härtill följde ett omnämnande av *Ålandsfrågan,* vilken som bekant lösts i uppenbar strid mot Ålandsfolkets krav och Sveriges önskningar. Här hade man väntat en levande ton, som tolkat den svenska stämningen inför domslutet, men väntan sveks — det blev endast ett torrt konstaterande av ett fullbordat faktum. — För kvinnans del inneslöt trontalet ett meddelande av vikt: frågan om *kvinnornas tillträde till ämbeten* (behandlad i föregående n:r av Kv. T.) som skall upp vid årets riksdag. Det hade på förhand sagts, att trontalet icke skulle komma att förebåda några propositioner i den politiska riktning regeringen företräder, och detta förhandsuttalande visade sig riktigt.

Icke heller i statsverkspropositionen, statens stora hushållningsplan, kan förmärkas, att den redigerande handen varit socialdemokratisk. Ett partipolitiskt tecken har man dock velat se i indragandet av anslaget till den frivilliga skytterörelsen. I stort sett måste emellertid sägas, att budgeten talar om en *lands*regering icke om en *klass*regering.

Statsverkspropositionen, vilken tidigare omfattat ett helt år, gäller denna gång på grund av budgetsväsendets omläggning endast ett halft, nämligen förra delen av 1923. Beloppet, vilket är så beräknat, att den nu brukliga tilläggsstaten icke blir behövlig, uppgår till 372 miljoner kr. För innevarande hushållningsår erfordras utöver förut beviljade anslag en tilläggsstat på 300 miljoner kr.

Budgetsförslaget präglas, därom kan icke mer än en mening råda, av en ärlig vilja till sparsamhet. Varje post har noga nagelfarits och nedbringats så långt möjligt varit. Om något ytterligare kan tagas eller jämkningar böra äga rum, blir sedan riksdagens uppgift att pröva. En påfallande rundhänthet förmärkes ifråga om anslaget till arbetslöshetens bekämpande, 100 miljoner kr. för i år! Svenska folket skulle med glädje offra detta väldiga kapital, om depressionen verkligen dämed *bekämpades* och övervunnes. Men detta sker tydligen icke med improduktivt nödhjälpsarbete och kontant arbetslöshetsunderstöd.

Det var också mot denna utgiftspost och hjälpsystemet i sin helhet, som högeroppositionen gick till attack, när statsverkspropositionen den 18 jan. vid remissdebatten synades i sömmarna. Huvudanförandena höllos av hr Trygger i F. K. och hr Lindman i A. K. Båda betonade nödvändigheten av att få produktionskostnaderna nedbringade genom sänkta löner, större arbetsintensitet och förlängd arbetstid. Arbetarne böra sysselsättas med produktivt arbete i stället för med nödhjälpsarbete. Statsministern försvarade hjälppolitiken och vände sig mot det ensidiga talet om arbetslönernas sänkning. Vill man sänka produktionskostnaderna, bör man också nedskriva industriens genom utdelning av gratisaktier onaturligt uppdrivna aktiekapital och därigenom minska utgifterna för förräntningen.

Frågan går nu vidare till riksdagen, vars viktigaste arbetsuppgift den blir.

S. A.

Kobbs Thé
är alltjämt marknadens förnämsta

Gustaf Byrmans Enka
10 Korsgatan 10
Göteborg
Manufaktur-, Kapp- & Pälsvaruaffär.
Presentkort. Tel. 1913.

Kerstin Lindahls BLOMSTERAFFÄR
Korsgatan 4, Telefon 8462
Rekommenderas!

I VARJE SVENSKT HEM
som vill följa dagshändelserna inom politiken, handelns, konstens och litteraturens område
läser man numera
GÖTEBORGS HANDELS- OCH SJÖFARTS-TIDNING

Är det så?

"Vi hava blivit oförsynligare, hätskare än våra fäder, vi söka icke att utjämna partimotsatserna utan liksom på hattarnas och mössornas tid ävlas vi snarare att skärpa dem. Och likväl tror jag, att var och en inför sig själv erkänner, att detta icke är *rätt,* utan att enighet och nationell samling dock är ett lands kostbaraste goda."

(Professor Henrik Schück.)

Offentliga nöjen.

Stora Teatern
varje afton kl. 8:
Amadeus XXV
Operett i 3 akter av Leo Blech.
Söndagsmatiné kl. 1,30:
Två män om en änka.

Lorensbergsteatern.
RUGBY.
Komedi i 4 akter av Wilhelm Speyer.

Nya Teatern.
Barken Margareta.

PALLADIUM
Göteborgs största och mest populära filmteater
De förnämsta programmen från världens största filminstitut och alltid den mest konstnärligt utförda musik

Teaterspalten.

Teaterintresset över hela världen har i dagarna formerat sig till en enda brusande minneshyllning åt ett av litteraturens universella namn och åt det franska lustspelets största: — Jean Baptiste Poquelin Molière.

Den 15 januari hade jämnt 300 år förflutit, sedan Molière i en borgerlig parisisk familj slog upp ögonen mot den värld, vars dårskaper och hyckleri han i högre grad än någon annan diktare i senare tid skulle få till kall att risa och satirisera. För sitt hemland betydde han, då han kom, den friska, hälsobringande mistralen som blåste upp i en tid av politiskt, socialt och moraliskt kvalm. När man läser *honom* — men även först när man verkligen gör detta — förstår man Molières storhet. Hans dialogföring är en av de intressantaste lektyrer man kan finna i världslitteraturen, och hans gestalter äro karaktärer för alla tider. Och dessutom, vilken kvickhet och glans, och vilket djup av människokännedom och livserfarenhet! Det finns därför ingenting som förvånar så mycket, när man läser Molière, som just det beklagliga men ofrånkomliga förhållandet, att han trots hela sin klassiska och berömda storhet, läses så ofantligt litet av vår tids människor.

Den minneshögtid, varmed dramatiska teatern i Stockholm apoteoserade Frankrikes store son, förrådde dock, både genom sin anslutning och glansfullhet ,hur stor makten av Molières namn alltjämt är. Efter en effektfull tablå, visande Molières byst omgiven av hans mest berömda sceniska gestalter, följde två av mästarens främsta verk, nämligen Tartuffe och De löjliga preciöserna. Hela minnesrepresentationen blev för deltagarna en oförgätlig högtidsstund.

Lorensbergsteatern i Göteborg har f. n. på sitt program en tysk pjäs "Rugby" av Wilhelm Speyer. Författaren går till rätta med den förkonstling och begreppsförvirring på det etiska området som ger sig tillkänna inom vissa tyska "modärna" kretsar — själva det tyska folket är nog, trots allt, friskt och sunt. Det är ingen uppgörelse i stor stil med allvarets bart huggande svärd utan en satir, som går till anfall med gycklets och uddighetens smidigare vapen, en stridsmetod som också den har, sitt berättigande. Det kan tilläggas, att det i denna pjäs är det kvinnliga elementet, som företräder det sunda förnuftet och den moraliska känslan.

Palladium. Vi fästa uppmärksamheten på *"Palladium"*, en av Göteborgs förnämsta biografteatrar, vilken erövrat publikens sympati genom sina synnerligen väl valda program och, icke minst, genom sin utmärkt goda musik.

Litteratur.

Selma Lagerlöf: *Troll och Människor* (Bonniers förlag).

En ny bok av Selma Lagerlöf är alltid en angenäm upplevelse. Ingen äger såsom hon nyckeln till det fridfulla i människosinnet. Hon kommer, som det synes, i vardaglig dräkt, och för oss ut på, som det synes, gamla vardagliga vägar. Och under färden berättar hon med sitt lugna anslag: där ligger den och den gården, där levde en gång den och den människan ... Och man vet ej huru, men plötsligt står allt så levande och naturligt framför en, landskap, gårdar och människor, man känner luftens värme och rymdens ro, och förnimmer såsom man förnimmer i drömmen det övernaturligas stämning över allt som sker. Då förstår man att det icke är någon vanlig vardagshistoria, som berättas, utan att allt endast, såsom i de gamla underbara sagorna, är en omklädnad för diktens fé, när hon går Vår Herres utomordentliga ärenden till människorna på jorden. Och man förvånas icke över att Selma Lagerlöfs sagor och berättelser i detta nu läsas över hela världen, dit europeisk kultur nått, ty i samtiden finnes ej hennes like i folklig, djupt gående och fängslande berättarkonst.

I hennes senaste bok, Troll och Människor, införes man ånyo i den typiskt Selma Lagerlöfska världen. Magister Frykstedt, Tomten på Töreby, Dödskallen och Luciadagens legend, för att nämna några av de främsta novellerna, utgöra alla en brygga till densamma. Men där finns även andra tonfall som förråda, hur även denna författarinna i sin avskildhet känt och prässats av denna ödeläggelsens tid som övergått världen. Så den märkliga novellen Stjärnan, med underrubriken Brev från en svensk arbetare, den flammande fredsnovellen Bålet och den symboliska skildringen Dimman. En i sin art enastående novell, som ger vår fosterjord något att tänka på, är den alldeles ypperliga satiren I emigrationsfrågan. Den skildrar hurusom några potentater på landsbygden efter slutad stämma komma in på emigrationsfrågan. En av dem beklagar att så många av Sveriges invånare lämna sitt land för att på främmande jord offra de krafter de voro skyldiga fosterjorden. Var och en drar sitt strå till stacken för att klandra denna flykt från de fosterländska plikterna. Endast prosten är stum. Alla undra över hans mening och spänningen är väl förberedd, när han slutligen blandar sig i samtalet genom att fråga, var man egentligen skulle göra av de 500 personer, som beräknas ha emigrerat endast från denna bygd, om de nu verkligen komme tillbaka. Frågan gör en utomordentlig effekt. Var och en av de tillsporda börjar i tysthet dra sig till minnes någon emigrerad anhörig eller släkting, vars återkomst skulle betyda en stor olycka, då varken arbete eller uppehälle finnes att bjuda dem. Satiren är kännbar, och det är utan tillfredsställelse man konstaterar, att den träffar vårt nationella medvetande både riktigt och djupt. Innan anmälan om denna synnerligen läs- och tänkvärda novellsamling avslutas, må sist erinras om den vackra prosadikten Himlatrappan, som, ägnad kronprinsessan Margaretas minne, hölls som minnestal i Svenska akademien 1920, och utgör en den djupaste och älskligaste minnesgärd på svenskt språk.

S. L.

Inför anmälan: Anna Lenah Elgströms: Martha och Maria; Elin Wägner: Nyckelknippan; Hilma Borelius: Hedvig Charlotta Nordenflycht (ur serien Svenska Kvinnor).

Diskussionsspalten.

I sin "Diskussionsspalt" bereder "Kvinnornas Tidning" plats för artiklar i ämnen, vilka på grund av sin art inbjuda till meningsutbyte med upplysning, vägledning och hjälp som syftemål. Det förutsättes, att inläggen göras i en mot syftemålet svarande anda, sakligt och utan personliga utfall. Inledningsanföranden till denna avdelning liksom även av dem föranledda inlägg äro synnerligen välkomna!

Varför gå äktenskapen sönder?

Kvinnornas Tidning inbjuder till diskussion i ämnen, som intressera kvinnorna. Detta rann mig i hågen vid en upplevelse jag hade härom dagen.

Det var under en järnvägsresa. Jag satt tillbakalutad i mitt hörn med slutna ögon. I samma kupé befunno sig ett par äldre herrar, inbegripna i ett samtal, vilket jag icke kunde undgå att höra.

De talade om en skilsmässa inom sin bekantskapskrets, vilken föreföll dem obegriplig. En präktig man, ett vackert hem, ett lyckligt äktenskap, åtminstone *utifrån* sett. Inga barn funnos emellertid. Så insisterar frun på skilsmässa! Förhållandet till mannen synes gott, och det är icke tal om någon älskare. Det blir skilsmässa och den frånskilda frun, som icke längre är helt ung, nekar att mottaga underhåll av sin man, utan ägnar sig åt något förvärvsarbete.

De båda herrarnas dom löd: kvinnlig oberäknelighet, brist på balans, total frånvaro av sunt förnuft. Och de övergingo till att tala om den lösa moralen, den bristande ansvarskänslan, pliktförgätenheten inom den nutida kvinnovärlden, något varom de många skilsmässorna bära vittne.

De båda herrarna gjorde intryck av att vara rättrådigheten, präktigheten personifierade, men med överraskande litet förståelse för kvinnan och den frånskilda hustrun isynnerhet.

Det föll mig in, där jag satt, att frågan *"Varför gå äktenskapen sönder?"* om den väcktes i Kvinnornas Tidning, skulle kunna föranleda diskussion och — möjligen — kasta ljus över de ofta dunkla, knappast skönjbara orsaker, som komma så många äktenskap att omärkligt lossna i fogarna, gå mot fortsatt förfall och slutligen störta samman i spillror. Huru många av dem, som stå inför skilsmässan, hava icke frågat sig: Varför? Hur har det kommit därhän? Vad är det som skilt våra älskande hjärtan och gjort den en gång så lyckliga sammanlevnaden till en börda, större än att den kan bäras?

Om ljus fölle över dessa dunkla orsaker, om vi kände deras farliga, underminerande spel, skulle icke samtidigt därmed en möjlighet vara oss given, att motarbeta och övervinna dem, att skydda äktenskapet, bevara dess lycka, göra den livslång?

Det är i tanke, att en offentlig diskussion, under skydd av den anonymitet, meningsutbytet i en tidning skänker, skall kunna i någon mån belysa denna fråga, som jag ber om plats i Kvinnornas Tidning för *min* historia, i mångt och mycket erinrande om det fall, som i så hög grad förvånade och upprörde mina båda manliga medpassagerare.

Jag var självförsörjande, hade en ledande ställning inom ett stort affärsföretag, och ägnade mig med liv och lust åt arbetet, för vilket jag hade verklig begåvning.

Giftermål tänkte jag visst aldrig på, men så kom kärleken också till mig — jag var då trettio år. Det var av verklig, varm böjelse jag gifte mig. Trots min utpräglade affärsläggning var det utan all betydelse för mig, att den man, som blev min make, var mycket rik. Jag skulle gift mig med honom, även om han varit fattig. Han var äldre än jag, en fyrtiofem års man.

Jag lämnade storstaden, där jag växt upp och haft min verksamhet, och kom som fru att bo i ett bruksamhälle, tämligen långt från världen. Min man var disponent vid bruket och huvuddelägare däri. Det var ett förtjusande hem han gav mig, vackert, rikt —

Hur kom det sig, att jag icke blev lycklig där?

Min make var en präktig man, rättrådig, arbetsam, duglig. God och kärleksfull mot mig, på sitt vis, åtminstone.

Han satte kvinnan mycket högt, men endast som maka och moder. Den självförsörjande var för honom ett oting, något mot naturen. Kvinnans värld skulle vara hemmet, hennes intressen skulle vara samlade därinom.

Nåväl, vad skulle jag intressera mig för i mitt hem? I köksregionerna regerade ett underverk av dugliglhet, en trotjänarinna med alla husliga dygder, men kombinerade med en härsklystnad, som icke tålde någon inblandning från min sida. Och för övrigt, hur skulle jag kunna ge order på ett område, som föga intresserade mig, och där jag inte alls var hemma? Vad skulle det väl ha' tjänat till? Och varför skulle jag gå och städa och ordna i den stora villan, när det fanns två husor anställda härför? Jag stökade en gång för ro skull, lite grand. — Kära barn, sade Göran, min man, inte behöver du gå och uträtta jungfrusysslor. Önskar du mera folk, så skaffa så många tjänsteandar du vill!

Jag såg inte mycket till Göran. Han höll sig, de snabbt undanstökade måltiderna frånsedda, dagarna i ända på brukskontoret, och när han sent på eftermiddagen kom hem, slog han sig till ro med en väldig tidningspacke, som han med sin vanliga grundlighet gick igenom.

Jag brann av åstundan att få vara med i hans liv, att få taga del i hans arbete, vara hans kamrat och rådgivare. Kanske, ja, helt säkert låg därunder också en livlig önskan att få utlösning för min stora arbetslust, min affärsbegåvning. — Göran sköt mig vänligt men bestämt tillbaka: — Du får förlåta mig, men det är *mitt arbete*, och det vill jag sköta alldeles efter mitt eget huvud. Varje inblandning däri, från vilket håll den än komme, skulle vara mig förhatlig. — Se så, kära barn, tag din sömnad och sätt dig här bredvid mig, medan jag ser igenom tidningarna. Det är en så skön känsla, att veta dig i närheten.

Vad kände jag i det ögonblicket? En frostig vind svepte fram över min känsla — det var första gången och det blev icke den sista.

Om jag *då* hade talat. Om jag låtit allt det, som stormade inom mig, brusa fram. Om jag förklarat! Kanske då allt varit annorlunda!

Varför teg jag? Var det min sårade stolthet, denna underliga kyla i hjärtat, som hindrade mig att tala.

Hur långa mina dagar blevo, hur meningslöst tomma!

— Roa dig, kära barn! sade Göran hjärtligt. Du kan väl umgås lite flitigare med bruksfruarna. Man tar dig bestämt för högmodig.

Brukets tjänstemannafamiljer umgingos alla. Om lust och böjelse hade det väl aldrig varit tal; de umgingos rätt och slätt därför, att de voro hänvisade till varandra och att det så var skick och bruk.

Jag upptog umgänget med feberaktig iver — det fyllde dock på ett visst sätt den odrägligt långa tiden, gav någon omväxling åt den fruktansvärda enformigheten. Om verklig vänskap var ju icke fråga, vi blevo endast intimt bekanta, vi kunde varandra utantill, vi kände varandras liv från vaggan och intill nuet, barnens oarter, männens brister, jungfrurnas elaka påhitt och naturligtvis samhällets skandalkrönika.

Plötsligt drog jag mig från umgänget.

— Du är obalanserad, sade Göran ogillande, först kastar du dig in i umgängeslivet, som det synes ofantligt road, och så ett, tu tre gör du ett tvärt slut. Det är sårande för dem det går ut över, man anmärker på det, och det berör mig obehagligt, att man talar om *min* hustru. Du bör förstå det!

Jag såg på honom. Hur kall jag kände min blick. Vad var det som gjorde att jag alltid hade förnimmelsen av att jag för honom icke existerade som en självständig varelse, en människa för sig, med rätt att vara sig själv, att handla på eget ansvar, utan alltid som ett attribut till *honom*, som hans kvinna.

— Göran, sade jag, jag blir en dålig människa tillsammans med dem. Jag ödslar bort tiden på prat om värdelöst skräp och strunt. Jag har sjunkit så djupt, att jag deltagit i förtalande av frånvarande bekanta, vilka jag eljes, när de äro närvarande, visar en vänlig uppsyn.

— Det är ju fruntimmers sed, sade Göran med en axelryckning.

De långa, tomma dagarna blevo allt längre och tommare. Min otillfredsställda verksamhetslust brände mig som eld. Vilket onaturligt liv, denna sysslolöshet för en frisk, stark, arbetsglad kvinna! En mördande långtråkighet!

Huru många hustrur hava icke känt som jag, hur ledsnaden krupit in i varenda nerv, hur kallt det blivit om hjärtat. Och hur många ha icke sökt tröst som jag, vandrat samma väg som jag, kanske ännu längre än jag!

Det gällde för mig, att inom de gränser, där jag tilläts röra mig i frihet, finna utlösning för mitt arbetsbegär. Jag möblerade om villan, släpade möblerna ur det ena rummet i det andra. Jag köpte nya möbler, dyrbara konstsaker, jag öste ut pängar. En skön känsla! En känsla av att affärer gjordes, att något uträttades, att jag var i verksamhet. — Och Göran såg road på. — Det är kärt, sade han, att du börjar intressera dig för hemmet. Du har god smak — jag ger dig därför fria händer!

En dag sade jag till mig själv: Kä-

Selma Sjöberg's
DAMFRISÉRSALONG
Kungsgatan 63.
Rikstelefon 4717.
Rekommenderas.

KAMINER
alla slag.
Reparationer utföras.
Tel. 247.
Aktiebolaget
Göteborgs Verkstads Exposition
Skeppsbron 2.

CITY Skodon
Bäst och största urval. Billigast.
51 Kungsgatan 51

VID DÖDSFALL
Ring 3623 eller 14090
C. L. Schmidts Begrafningsbyrå
21 Kungsgatan 24, Göteborg.
Anordnar allt till begravning hörande på erkänt bästa sätt till ytterst billigt arvode. Solidaste och vackraste likkistor och svepningar.

Mademoiselle Exe.

Av
LANOE FALCONER.
Översättning för denna tidning av —e—.

(4)

"Jag talade inte om den offentliga scenen, madame."

Detta svar tillfredsställde fullkomligt mrs Merrington. "Nej, det kunde jag just tänka mig", sade hon välvilligt. I min ungdom hörde man aldrig talas om något sådant, och jag tycker alls inte om det. Och när det kommer så långt, att damer hålla offentliga tal, så tycker jag det är rent av opassande. Här är miss Smith, dotter till en domprost till och med. Sista gången "Flickornas vänner" hade sitt möte, steg hon upp på estraden — en riktig estrad med trappsteg vid båda ändar — och höll tal till oss allihop. Hon sade det inte kunde kallas 'tal' för hon läste upp det från ett koncept, men jag tycker det kommer precis på ett ut.

"Precis detsamma, madame."

Och där fanns herrar på estraden också, präster förstås, men jag tycker det är lika illa. Om damer börja framträda på det sättet vid religiösa möten, så börja de snart uppträda överallt. Då kunna de lika gärna komma in i parlamentet strax."

"Alldeles riktigt, madame."

"Damerna börja på att lägga sig i allting nu för tiden, och det är ett mycket stort misstag; en kvinna skulle hålla sig i sin egen sfär."

"Alldeles min mening, madame."

"Det tänkte jag också. Hon, vår sista guvernant, var raka motsatsen. Hon brukade försöka övertyga mig att damer ha lika stor skyldighet att deltaga i politiken som herrarna."

"Hon måtte ha varit sällsynt dum, madame."

"Det var också mitt intryck, ehuru hon var ytterst väl uppfostrad och hade högre bildning — olyckligtvis! — Hon hade överlastat sin hjärna med matematik och logik. Hon kunde uttrycka sig briljant, alldeles som en herre, och brukade ge märkvärdiga skäl för allt vad hon sade. Hon brukade säga, att alla kvinnor, som hade egendom, borde ha rösträtt, och hon lyckades nästan övertyga mr Merrington — men hon kunde icke vertyga mig med alla sina argument."

"Nej, jag är säker på, att inga argument komma att övertyga madame."

Det sista svaret, vilket mrs Merrington upptog som en kompliment, föreföll Evelyn som raka motsatsen, och narrade henne att i tankarna gå tillbaka över hela dialogen, men om något moln av tvivel eller missräkning ännu hängde kvar, så försvann det samma ögonblick hon var ensam med lärarinnan, för dennas magnetiska tjusning, vari charm, ironi och vemod voro blandade till ett förtrollande helt.

"Om jag vore en man, skulle jag förälska mig i er", sade Evelyn en dag, tankfullt.

"Himlen vare prisad, att du inte är en man. Det vore högst obekvämt — och icke minst för stackars mr Lethbridge.

Mr Lethbridge, egendomligt nog, besvarade icke dessa vänliga känslor.

Från första ögonblicket hade han känt en obestämd misstanke och motvilja, men vagt, namnlöst, och utan ringaste grund, ty såsom sådan kan man väl knappast anse hans enda anmärkning över henne: "Hon har så hemskt stora fötter!"

"Hur kunde ni tro, att han skulle tycka om någon, som inte är engelsk?" sade Evelyn sarkastiskt.

Parry såg bönfallande på henne, men gjorde intet försök att försvara sig.

"Vad är hon? Fransyska?" frågade han strax efter.

"Nej, hon är inte fransk, svarade Evelyn, jag tror hon måste vara tyska."

"Jag kan svära på, att hon inte är tyska", sade mr Merrington, vars hela själ blivit förgiftad mot den nationen, genom hans erfarenheter med "Fräulein", "hon är mycket för snygg!"

"Men det var då konstigt, att ni inte vet!" sade Parry. "Nu har hon varit i huset en hel vecka. Har ingen människa frågat henne?"

"Jo, bevars, jag har frågat henne", sade mrs Merrington.

"Verkligen mamma?" ropade Evelyn ivrigt, "och vad sade hon?"

Jag kan inte riktigt minnas alltihop, det var en mycket lång historia, stackaren. Hon har nog haft många svåra sorger i livet, och hennes anhöriga ha' nog inte alls varit, som de skulle. Det faller sig svårt för henne, att tala mycket om det, just som tant Charlotte skrev, och jag finner det helt naturligt."

"Men upptäckte du inte i vilket land den där hjärtlösa familjen bor?" frågade mr Merrington.

"Hon sade mig... åtminstone berättade hon mig, att hennes mor var född i —; jag kan inte minnas det välsignade konstiga namnet, ligger någonstans långt nere i Italien eller södra Frankrike, tror jag. Jag förstod att hennes far och mor voro olika — jag menar att de kommo från olika länder."

"Du tycks inte ha' lyckats få fram mycket värdefulla upplysningar", anmärkte mr Merrington torrt.

"Jag tror nog, att hon hade berättat mig mer, om jag hade frågat henne", sade mrs Merrington något pikerad, "men jag bryr mig inte det minsta om, antingen hon är fransyska eller italienska. Hon undervisar

ra vän, vad spelar det för roll, om det skåpet står där eller i ett annat rum, om du har kvar det där bordet eller köper ett nytt? — Så blev *det* mig likgiltigt, motbjudande.

Därefter kom turen till välgörenhetsarbetet, vilket emellertid fick endast kort varaktighet. Det behövdes icke! Bruket var ett mönstersamhälle. Allt som kunde göras, var redan gjort!

Sedan blev det handarbetena som fyllde min tid. Du gudar, vilken flit jag utvecklade. Huset översvämmades av handarbeten. — Det är kärt, sade Göran, att se dina vackra händer sömma dessa förtjusande prydnadssaker.

Och jag sömmade! När alla lediga platser för kuddar, dukar och draperier till överflöd fyllts, lade jag resultaten av min oerhörda flit i byrålådor och vindsskåp.

Vid denna tid började en godsägare i trakten, god vän med min man, att flitigt gästa vårt hem. Det var icke tal om något tycke å min sida, men han betydde dock en omväxling i mitt enformiga liv, ett intresse, det låg en stimulans i hans hyllning. Allt detta kunde icke förnekas, lika litet som att jag av en underlig makt, som icke var god, kände mig dragen till honom. Med bestörtning frågade jag mig själv: Vart bär det hän med dig? Är du icke en rättrådig, rakryggad människa?

En dag satt jag som vanligt och sydde bredvid Göran och hans tidningspacke, sydde — sydde —

Plötsligt sjönko händerna ned i knäet vid en tanke, som kom smygande: Varför sydde jag så flitigt, varför sydde jag över huvud taget? Låg det någon förnuftig mening däri. Vad betydde det, om denna duk blev färdig i dag eller om tio år, om den blev sydd eller alls icke sydd?

Och jag slungade med en snyftning, ett skratt, handarbetet ifrån mig.

— Göran, sade jag, jag blir en dålig människa hos dig. Detta sysslolösa liv fördärvar mig. Jag vill ha arbete, mitt eget arbete, som du vill ha *ditt*. Men det skall vara en förnuftig mening med det. Jag vill inte fylla byrålådor, skåp, hela huset med kuddar, dukar och skräp!

— — —

Det var för sent. Jag hade redan kommit för långt från honom. Nu intresserade mig icke längre *hans* arbete, *hans* liv, *hans* hem. Vi skildes som vänner, men också som olyckliga människor, vilka förlorat det bästa livet givit.

— — —

Jag har tyckt mig se min historia upprepad i olika variationer i andra lyxkvinnors liv och även någon gång fast barn funnits i äktenskapet.

Huru skola friska, starka kvinnor kunna fördriva år efter år i sysslolöshet utan att taga skada till sin inre människa? I denna tid, så jäktande, så febrilt verksam! När den verksamhetslust, som finnes nedlagd i varje sund natur, icke får utlösa sig i arbete, söker den sig andra utlopp, hos kvinnan i uppjagad nöjeslystnad, i dåraktig toalettlyx, slöseri, extravaganser, flirt, skandaler, skilsmässa.

Utåt synes det som löslig moral, pliktförgätenhet, brist på balans, ansvarslöshet, men den egentliga orsaken är nog ofta en helt annan.

En åter självförsörjande.

Vid skiljovägen.

Storstad. En sparsamt upplyst allé.

Det är en vinterafton med icke mycket kall, men rå luft.

Under de höga träden, över vilkas toppar vinden stryker med ett lätt rassel, går en kvinna, långsamt, tvekande som i tankar, vilka ännu icke utformats i ett beslut.

Väntar hon på någon? Någon viss eller en någon vem som helst? Det är långt in i allén, och det leder inga vägar från sidorna in dit, där hon går.

Hon stannar, vänder, kommer långsamt tillbaka, och lyktskenet faller på hennes ansikte, ett helt ungt ansikte. Det är något spänt över dragen. Kanske oro, kanske återspeglingen av ett efter kamp äntligen fattat beslut.

En flicka från landet. Hennes friska utseende, hennes kläder säga det.

Varför går hon här? Varför driver hon planlöst fram och tillbaka? Hör hon redan till storstadens undre värld? Eller är detta hennes första dröjande steg dit ned?

Varför har hon valt denna avsides liggande allé. Blyges hon? Vill hon att hennes förehavande åtminstone skall skylas av mörkret?

Vad ligger bakom hennes beslut? Arbetslöshet, nöd? Eller lockas hon av granna kläder, av sysslolösheten, nöjena?

Var har hon sitt hem? Långt borta. Där sitter i stugan en mor. Äro hennes tankar hos dottern i storstaden? Känner hon dess faror. Litar hon på att där dock måste finnas goda människor, andra mödrar, som skola räcka hennes barn en hjälpande hand om hon är i nöd eller sörja för att någon annan gör det.

Det hörs högröstat prat på avstånd. Ett par unga män komma raskt allén fram. De passera flickan, fortsätta några steg, vända tillbaka och tilltala henne. Mörkret slukar dem alla tre där de gå bort tillsammans.

Men vid korsningen, där allén skäres av avenyen går en poliskonstapel av och an och övervakar ordningen, ehuru ingenting ger anledning förmoda, att den löper fara att störas. Han går där stor och grann och tämligen överflödig. Det är icke ofta hans hjälp påkallas. Det är mycket sällan skenande hästar, slagsmål, överfall, upplopp. Det är sådant han skall reda upp!

Att ett ungt människoliv just nu gick till spillo ett par stenkast längre bort i allén är något som icke berör hans tjänst. Även om han sett det skulle han saknat anledning att gripa in. Han höjer huvudet och spanar ut över den i ljus badande avenyen — allt är lugnt i hans pass!

— — —

Staden har flera hundra manliga poliskonstaplar men endast en enda polissyster, och hennes tjänstgöring inskränker sig till att avvisitera kvinnliga arrestanter på polisvaktkontoren. Varför byter man icke ut några av de manliga konstaplarne mot polissystrar och ger dessa befogenhet att gripa in till ungdomens skydd?

En polissyster, som haft sitt pass där borta åt allén, skulle stannat vid flickan, vars beteende måste väcka hennes uppmärksamhet, hon skulle vänligt lagt sin hand på hennes axel, hjälpt henne om hon varit i nöd, eljes varnat henne, vädjat till hennes bättre jag —

Ett människoliv hade kanske icke gått till spillo.

Insändarnes spalt

Husmodern som hemmets tjänarinna.

Må det vara en ogift och icke husmoder tillåtet att här skriftligen framlägga sina reflektioner. "Tjänarinnan" blir väl i detta fall mer "Vårdarinna", och man förvånar sig icke sällan över att detta problems lösning skall vålla en kvinna som åtagit sig plikten att fylla den platsen — så många svårigheter och komma så mycken jämmer, för att ej säga — bitterhet åstad.

Förklaringen har oftast synts mig vara allt för mycken slentrianmässighet, så i uppfattningen om arbetets art — betydelse som praktiska utförande.

Skulle icke åtminstone unga, moderna husmödrar kunna "klara upp" denna fråga minst lika bra som det förvärvsarbete de exempelvis haft eller måst ha, om icke husmoderns lott blivit deras? Är det icke oviljan och oförmågan att se på det husliga arbetet som ett arbete värt att tagas upp på allvar och skötas grundligt, rationellt organiserat och efter modernaste principer som gör att både de själva och omgivningen, det må nu vara den äkta maken eller andra, komma att i henne se enbart "tjänarinnan"?

Varför skall alltid husarbete betecknas som "släp"-arbete mer än annat? "Släpet" blir väl den tyngd vi själva lägga över vår gärning, den må vara av vad art den vara må. Tusentals svenska hem skötas — och skötas beundransvärt — av svenska kvinnor, praktiskt taget på egen hand, förvisso kunde deras antal ökas med ytterligare tusental — till båtnad för dem själva, för landets ekonomi och till hemarbetets heder och ära — en heder, som självfallet skulle återbördas på husmödrarna — om de visade sig värda densamma.

Olga Wallon.

Kvinnan och giftermålsbalken

IV.

Gemensam bidragsskyldighet till familjens underhåll.

Enligt den nya lagen äro makarne, såväl i de nya som äldre äktenskapen, pliktiga att "var *efter sin förmåga* genom tillskott av pengar, verksamhet i hemmet eller annorledes bidraga till att bereda familjen det underhåll, som med avseende å makarnes villkor bör anses tillbörligt. Till familjens underhåll skall räknas vad som erfordras för den gemensamma hushållningen och barnens uppfostran samt för tillgodoseende av vardera makens särskilda behov". (I orden "eller annorledes" inneslutes bidrag in natura: hyresfri bostad i eget hus, produkter från lantbruk, trädgård, varor från egen affär o. d.)

Som synes är även hustrun skyldig att bidraga till familjens underhåll. Har hon inkomst av arbete utanför hemmet eller ränteinkomster, åligger det henne att lämna ett däremot svarande tillskott till familjens budget. Men, och här kommer det viktiga, hon har rättighet att göra ett avdrag härifrån, motsvarande värdet av det arbete hon utför i hemmet. Den i hemmet arbetande hustrun anses icke längre som "försörjd" av mannen. Den gamla föreställningen om "försörjningen" har icke kunnat upprätthållas. En ung flicka, som genom eget arbete försörjt sig och utkvitterat en ganska rundlig lön, gifter sig, och utför själv det husliga arbetet, vilket tar hela hennes tid i anspråk. För henne står det klart att detta arbete måste ha ett värde, som kan uträknas även i reda penningar. Den nya lagen har givit denna uppfattning sin sanktion och tillerkänner hustruns arbetsprestation penningvärde. Denna prestation *kan* men behöver icke lämnas i ett personligt handläggande av de husliga sysslorna, utan kan lika väl bestå i ledningen av tjänstfolkets arbete. Vilket värde, som skall åsättas hustruns husliga arbete föreskriver icke lagen, men det minsta tänkbara är givetvis vad den tjänarinna eller husföreståndarinna, som hustrun ersätter, skulle haft i lön plus vad hennes vivre skulle dragit i kostnad. I hustruns arbete i hemmet ingå ju även mycket ofta sömmerskans, barnavårdarinnans och sjuksköterskans åligganden.

Bidragsskyldigheten innebär icke, att kostnaderna för familjens underhåll, skola *halveras*. De båda makarne skola endast lämna tillskott i mån av sin *förmåga* — det blir den ekonomiskt starkare, likgiltigt om det är mannen eller hustrun, som får bära den större bördan. Om t. ex. den ene maken har dubbelt eller tre gånger så stor inkomst som den andre, skall han lämna dubbelt eller tre gånger så stort tillskott som denne. Hustruns bidrag kan, om hon icke äger någon inkomst i penningar, lämnas *endast* i det husliga arbete hon presterar. Det större bidraget medför icke någon som helst företrädesrätt i hemmet eller större myndighet.

För att kunna bedöma varandras förmåga att bidraga till det gemensamma hushållet äro makarne skyldiga att giva varandra upplysningar om sin ekonomiska ställning.

(Forts. i nästa nummer.)

Brevlåda. Ulla och A. V. N.: Vi hoppas kunna bereda plats för edra insändare i de närmaste numren. Eva Udd: Tack för artikeln! Införes!

AUG. SJÖBERG (F.D. SILFVERSPARRES) GÖTEBORG — MAGASINSGATAN 3 KLICHÉER GÖTEBORG — TELEFONER 4258 BOSTADEN 5275 — RETUSCHER · TECKNINGAR

Oscar Bäcksins A.B.
Färg-, Drog- och Materialhandel
52 Östra Hamngatan 52
3 Skeppsbron 3
24 Vasagatan 24
Bästa inköpskälla för alla *Tvättmedel, Tvål & Eau de Cologne, Parfymer etc.* allt av högsta beprövade kvalitéer.

Fiskhallen
Grönsakstorget
rekommenderar sina 1:ma varor både färskvattens- som saltsjöfisk. Rökt lax & konserver till billigaste priser.
Varorna hemsändas. Ring tel. 5436 — 5438
Filial Bazar Alliance. Tel. 15324

Ziwertz' Momentan
färgmedel för ögonbryn, hår och skägg, ögonblicklig verkan. Fäller ej vid tvättning. För hälsan oskadlig. Finnes i 4 nyanser. I parti och minut hos Kungl. Hovleverantör
Ziwert'z Eftr.,
Lorensbergsgatan N:o 7, Göteborg, — Tel. 1098

JAMES BOURNS
FOTOGRAFISKA ATELIER
Kungsgatan 47 GÖTEBORG Tel. 419.

NU INKOMMET,
till dagens lägsta priser:
Handvävda, färgäkta Bomullstyger, stor sortering. Ylletyger, Viyella, Flaneller, till klädningar och blusar. Blekta och oblekta Vävnader, bästa fabrikat, med stor rabatt å stycke. Prima kulörta Skjorttyger, Möbeltyger, Gardiner, Borddukar, Bolstervar, Sängtäcken, Linnevävnader, Handdukar och Duktyger, bästa kvalitéer. Lahmans Herr- och Damunderkläder. Strumpor. Snörliv. Näsdukar. Förkläden. Prima Bomulls- och Ullgarner.
Bertha Anderson,
15 Korsgatan 15

A. Ellwén
Kött- & Fläskaffär
Saluhallen 133. Telefon 4481.
OBS.! Prima varor. Billiga priser.
Redbar behandling.

Amalia Gustafssons
Saluhallen 21—23
förstklassiga Charkuterivaror rekommenderas. — Tel. 1976.

Tyllspetsar till Rober { vita svarta
Spetsschalar, Crepe de Chine, 1:ma
Filet-Spetsar och Motiv, Näsdukar.
Depôten för Äkta Spetsar
Kungsgatan 58, 1 tr.
Öppet 11—6. Tel. 12655.

Kvinnornas Självhjälpskassa
Sjuk- och Begravningskassa.
Nya medlemar vinna inträde. Försäkra Eder mot sjukdom! Anmälningar göras till Ordf Fr. Anna Larsson, Skanstorget 8. Tel. 18206. Billiga månadsavgifter.

Medicinsk Hårbehandling jämte rationell huvudmassage och medicin: huvudbad med och utan elektricitet. Ansiktsbehandling, Manicure Pedicure.
MIA LILJEFORS
Ex. massös
Carl Gustafsgatan 16. Telf. 154 20.

Telefonnumret till KVINNORNAS TIDNING är 18070

Verner Magnusson
Kött- & Fläskaffär
Bazar Alliance 42—43. Tel. 106 28.
rekommenderas till ärade husmödrar.

Köp Olof Asklunds Bröd
Det är bäst

Norrbottens Kuriren.
Nyhets- och annonstidning för Luleå stad och Norrbottens län.
Upplaga 11,000 exemplar.

Tillskärning och inprovning
av klädningar, blusar och underkläder, verkställes av fullt kompetent kraft med utlandspraktik. Svar till »Snabbt och billigt», denna tidnings annonskontor.

ARLA MJÖLK
Distribution på glasflaskor.
Tel. 85 78, 36 99
ARLA MJÖLKSERVERING
Drottninggatan 13. Tel. 90 96.

bra, barnen trivs med henne, och hon är en dam. Vad vill ni väl mer?"

Men — mrs Barnes ville en hel del mer! Hon ville veta en gång för alla, vilken kyrka eller sekt mademoiselle Exe tillhörde.

"Jag tror hon är italiensk protestant", hade mrs Merrington svarat.

"Du tror! Men kära du, är det möjligt, att du inte *vet?* Menar du verkligen, att hon håller sin religion hemlig?"

Mrs Merrington avvisade med all hast ett sådant antagande. Hon hade fört ämnet på tapeten så försiktigt som möjligt med mademoiselle Exe. Denna å sin sida hade varit fullkomligt öppen och meddelsam, men hennes religiösa förtroenden tycktes ha' gjort föga intryck på mrs Merringtons minne, och hon visste lika litet att berätta därom, som om hennesnationalitet. Mrs Barnes såg ytterst allvarsam ut.

"Jag önskar att mr Barnes kunde tala med henne och göra henne en del frågor. När kan du komma och dricka té hos oss? Och tag med Evelyn och mademoiselle Exe."

En inbjudning med sådana ord är icke lätt att avslå, alltså ansåg sig mrs Merrington nödsakad att antaga den för den följande tisdagen.

När tisdagseftermiddagen kom, skickades Evelyn att uppsöka mademoiselle Exe.

Hon fann den nya guvernanten i skolrummet, där hon satt på golvet och byggde ett slott av träklossar. Just när dörren öppnades, var hon i färd med att ytterst försiktigt inpassa den sista klossen, och bredvid henne satt Winifred och såg på med djupt allvarsamt intresse. Det gråbleka, ledsamma barnet, som nästan alltid grät hos sköterskan och irriterade modern, var jämförelsevis stilla hos mademoiselle Exe. En egendomlig vänskap hade uppstått mellan de två från första början.

"Stackars liten, hon är inte lycklig", hade mademoiselle Exe en gång svarat på en fråga, hur hon kunde uthärda den bortskämda, sjukliga, ytterst obehagliga ungen. Men hemligheten med Winifreds kärlek för mademoiselle Exe förblev ouppklarad.

Evelyn framförde mrs Merringtons budskap i missnöjd ton och tillfogade:

"Jag avskyr té hos mrs Barnes. Är hon ensam, så blir man uttröttad av hennes raspiga röst, och inte är det mycket trevligare, när där finns andra gäster, ty ingen har mod att öppna munnen, ännu mindre skratta i hennes närvaro —."

"Ack, vad gör det?" sade mademoiselle Exe filosofiskt, "man kan lika gärna ha tråkigt i mrs Barnes salong som någon annanstans."

"Men jag vill inte ha' tråkigt någonstans."

"Sådan är ungdomen! Vet du, vad en fransk författare har sagt: 'Vid fyrtio års ålder bör man tacka himlen så länge man endast är moderat olycklig!' — Winifred, liten, kom in till mig och hjälp mig att klä' mig."

De funno mrs Barnes salong proppfull. Men ödet, icke mrs Barnes, var skuld till detta. Hon hade alldeles särskilt önskat att ha' de tre Merringtons för sig själv, och med ödets vanliga oginhet anlände gäster från östan och västan. Mr Harold från Stacey Court på väg hem från jagten, lady Duncombe och hennes dotter, mrs Mason, pastorskan från Tidbury, mr Golding, den nye kyrkoherden från Barton. Om honom visste man egentligen ingenting, utom att han predikade i en vanlig svart prästrock utan mässhake och mässskjorta. Men mrs Barton lät inte hindra sig i sitt goda uppsåt. Hon bjöd mrs Merrington en bekväm stol tätt bredvid sig, och placerade de båda andra damerna vid rummets andra ända. När hon sedan sett till, att alla voro försedda med té och kakor och att mademoiselle Exe var upptagen av konversationen omkring henne, böjde hon sig mot mrs Merrington och började med låg röst:

"Jag hade brev i morse från min kära väninnna miss West. Hon var i Florens för två eller tre år sedan, och medan hon var där, hörde hon en hel del om din nuvarande guvernant. På den tiden gav hon lektioner i familjen hos mr och mrs Tayne. De voro båda intima vänner till miss West, och allvarsamt högkyrkliga. Mademoiselle Exe hade undervisat deras barn under flera månader i franska och musik, men just vid den tiden då miss West kom, hade de blivit nödsakade, ehuru mycket ogärna, att säga upp henne."

"Ack, varför då?"

"Såsom lärarinna hade de ingenting emot henne, hon undervisade utmärkt, och barnen voro mycket fästade vid henne, men det visade sig, att hon totalt saknade religiösa principer."

"Saknade religiösa principer!"

"Totalt. Jag sade dig för länge se'n, att utländska protestanter sällan ha' några principer alls, men detta är ett av de värsta fall jag någonsin hört. Hon gick i den engelska kyrkan med Paynes, men de fingo tillfälligtvis höra, att några månader förut, då hon råkade ha' katolska elever, följde hon med dem till mässan. Därförut brukade hon gå till det italiensk-protestantiska templet med några protestantiska damer. I själva verket, vad för elever hon än hade, så följde hon med dem i kyrkan, och vid ett tillfälle", och här sjönk mrs Barnes röst till ett tragiskt djup, "lär hon till och med hava deltagit i ett unitarianskt bönemöte!"

"Jag är alldeles säker på, att detta inte kan hänga riktigt ihop; min syster, som är så ytterst noga. Och mademoiselle Exe gör intryck av att vara en på alla vis utmärkt personlighet; så snäll mot barnen, så villig och osjälvisk."

"Men, kära du, vad i all världen har det att göra med religion?"

(Forts. i nästa n:r.)